

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 331/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Bratislava Staré Mesto**, Konventná 628/11, Bratislava, IČO 42 267 277, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JANÍČEK LEGAL s. r. o., Kominárska 2, Bratislava, proti postupu Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. MAGS ONBaSIM-28298/20-114277 a postupu Okresného úradu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. OU-BA-OOP1-2020/083744-002 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. októbra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými postupmi. Okrem iného navrhuje prikázať konať bez zbytočných prietahov hlavnému mestu Bratislava, priznať primerané finančné zadost'učinenie 2 400 eur od hlavného mesta Bratislava, priznať primerané finančné zadost'učinenie 250 eur od okresného úradu a náhradu trov konania 375,24 eur.

2. Sťažovateľka 12. mája 2017 podala na Magistráte hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava žiadosť o vyplatenie rozdielu trhového mesačného nájomného a regulovaného mesačného nájomného. Po uplynutí viac ako jedného roka vydalo hlavné mesto Bratislava desať rozhodnutí. Sťažovateľka podala podnet na upozornenie prokurátora, ktorý konštatoval nečinnosť

hlavného mesta Bratislava. O žiadosti sťažovateľky rozhodol 6. apríla 2020 a o zvyšnej časti žiadosti rozhodol 14. apríla 2020. O odvolaní sťažovateľky rozhodol okresný úrad, ktorý rozhodnutie hlavného mesta Bratislava zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Dosiaľ nebolo o žiadosti sťažovateľky právoplatné rozhodnuté.

II.

3. Proti napadnutým postupom podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje: (a) sťažovateľka nemá k dispozícii žiadny účinný prostriedok nápravy voči neprimerane dlhému konaniu (čl. 13 dohovoru), (b) sťažovateľka nepodala žalobu o nečinnosť podľa § 242 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), pretože tento prostriedok nápravy nemožno považovať za účinný s poukazom na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 31. augusta 2018 vo veci Balogh proti Slovenskej republike sťažnosť č. 35142/15, (c) administratívne konanie nie je ukončené ani po 41 mesiacoch.

III.

4. Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis (§ 242 SSP).

5. Podľa uvedenej normy vo veci sťažovateľky je daná právomoc všeobecného súdu rozhodovať v správnom súdnictve o nečinnosti orgánov verejnej správy (odporcovia). Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom. Sťažovateľka síce v sťažnosti tvrdí, že využila všetky prostriedky nápravy, ale z jej obsahu vyplýva, že nepodala žalobu podľa § 242 SSP.

6. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu namietajúcu porušenie svojho základného práva. Preto každý musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, má požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (I. ÚS 189/07).

7. Tieto závery ústavného súdu sú v rovnakej podobe aplikovateľné aj v konaní o tejto sťažnosti, a to pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná subsidiárne, teda vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú iné súdy, t. j. všeobecné súdy. Ústavný súd sa štandardne, a to pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, zaoberá otázkou, či neexistuje iný súd, ktorý je oprávnený poskytnúť ochranu namietanému porušeniu práv sťažovateľky.

8. Tak podľa § 250t Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016) a rovnako podľa § 242 a nasl. SSP (účinného od 1. júla 2016) je daná právomoc všeobecných súdov poskytnúť ochranu v konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorou sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany pred tvrdenými prietahmi v konaní odporcov. V sťažnosti jasne sťažovateľka uviedla, že „žalobu o nečinnosť podľa ust. § 242 SSP

tento prostriedok nápravy nemožno považovať za účinný“, z čoho vyplýva, že žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy nepodala. V tejto časti sťažnosti teda ústavný súd rovnako ako v uznesení č. k. IV. ÚS 238/2010 zo 17. júna 2010 konštatuje, že nemá právomoc poskytnúť ochranu sťažovateľke, a sťažnosť preto musela byť odmietnutá. Ústavný súd opakovane a stabilne vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci iných orgánov verejnej moci (najmä súdov).

9. V neposlednom rade možno odkázať aj na uznesenie sp. zn. IV. ÚS 212/04 (publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 114/2004) a záver v ňom uvedený: „Právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o nečinnosti orgánu verejnej správy nemožno nahradiť právomocou Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

10. Citovaná judikatúra ústavného súdu k problematike prietáhov v správnom konaní v spojení s na vec sa vzťahujúcou právnou úpravou poskytujú udržateľný základ na prijatie záveru, že sťažovateľka bola v čase podania sťažnosti ústavnému súdu, ako aj v čase predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom oprávnená domáhať sa ochrany práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní správneho orgánu na príslušnom správnom súde na základe žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy.

11. Nad rámec uvedeného k argumentácii sťažovateľky judikatúrou ESĽP (rozsudok z 31. augusta 2018 vo veci Balogh proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 35142/15) ústavný súd konštatuje, že sa s tvrdeniami sťažovateľky nestotožnil, pretože v okolnostiach danej veci ide o skutkovo odlišný stav. Inštitút žaloby proti nečinnosti je efektívnym prostriedkom nápravy proti nečinnosti orgánov verejnej správy. Na rozdiel od inštitútu sťažnosti podanej predsedovi súdu (§ 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), ktorý je založený na korešpondenčnej báze a ktorý nepredstavuje primárne účinný prostriedok nápravy (rozsudok ESĽP z 12. júna 2012 vo veci Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 30189/07) je žaloba proti nečinnosti podľa SSP prostriedkom, ktorý predstavuje titul ukladajúci súdom uloženú povinnosť súdnym rozhodnutím. Z ustanovenia § 250 ods. 1 SSP zreteľne vyplýva, že správny súd môže určiť aj lehotu, v ktorej má žalovaný správny orgán konať a rozhodnúť. Následne je správny súd oprávnený ukladaním pokút vynucovať odstránenie nečinnosti – § 251 SSP.

12. Pokiaľ sa sťažovateľka za ňou definovanej situácie domáha ochrany svojho základného práva na účinný prostriedok nápravy na ústavnom súde, a to skôr, ako ochranu týmto právam mohli reálne poskytnúť príslušné orgány v konaní o ich odvolaní, prípadne neskôr správne súdy, v konaní nimi iniciovanom (§ 177 a nasl. SSP), ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je podaná predčasne. Právomoci správneho súdu poskytnúť ochranu sťažovateľke pred tvrdeným zásahom do jej označených práv je primárna, a to bol zároveň dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre nevyčerpanie účinných prostriedkov nápravy [§ 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov].

13. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na to, aby bolo sťažnosti vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2021

Robert Šorl
predseda senátu